

podporujeme lidi s duševním onemocněním

Jak se do lesa volá... Vztah a očekávání v komunitních službách

Integrovaný přístup v podpoře lidí s duální diagnózou aneb na cestě ke smysluplnému životu – 15.6.2023

Mgr. Jan Sobotka, Fokus Praha, z.ú.

Fokus Praha

- Since 1990
- Peer klub, 7 KT, 6 CDZ, KT, PV, IPS, CHB, 3 KC, SF
- prevence, vzdělávání, psychoterapie
- 350 zaměstnanců - 3500 podpořených lidí ročně
- Neinstitucionální komunitní služby

- Plány: Dům zotavení, větší kapacita služeb pro 16+ a PV, větší kapacita KT – návaznost na PN a CDZ

Komunitní služby. Co to znamená?

- Právo na sebeurčení – vlastní definice toho, kdo jsem a co chci
- Vidíme člověka, ne symptomy, diagnózy, problémy
- Podporujeme volbu kde, kdy, jak podpora probíhá
- Co nejnížší možná míra podpory s vyhlídkou na stav „bez služeb“
- Naděje – každý může najít svou cestu životem
- Zotavení dělá klient a pracovník „nepřekáží“
- Nemůžeme vědět, co je pro druhého „to správné“
- Chyby jako učitelky, které máme rádi

Komunitní služby teoreticky

- Case management, síťování přirozených a odborných zdrojů pomoci
- Podpora dovedností, reálné zapojení místo nácviku
- Podpora v oblasti bydlení, práce, vztahů a zapojení, selfmanagementu
- Vlastní zdroje především – v terénu, pobyt až naposled
- Gate keeping, mezioborová rovnocenná spolupráce
- Komplexní systém svépomocných, preventivních, sociálních, zdravotních a dalších služeb v regionu

Člověk s duální diagnózou v KS

- Zahraniční výzkumy – u cca 60-70% lidí s vážným duševním onemocněním se objevily či objevují návykové potíže
- Návyková i duševní onemocnění přímo souvisejí s traumatizací
- Podle standardu má CDZ nabízet integrovaný program pro osoby s DD
- Lidé s DD jsou tedy běžnou CS našich komunitních služeb

Vztah je pracovní nástroj

- Vztah tvoří dva lidé – klient i pracovník
- Vztah tvoříme, i když o tom nevíme a nechceme
- Klient vnímá i to, co mu neříkáme slovy
- Klient je v kontaktu s našimi postoji
- Pracovník má za vztah odpovědnost
- Vztah je víc než plán a intervence
- Vztah pracovní přináší aspekt moci
- Vztah jako pracovní nástroj je na dobu určitou

Očekávání v práci s klientem

- Motivace k pomáhání, očekávání zisků
- Ne/vědomé sebepojetí, zkušenost se světem, s lidmi, s klienty – potvrzení zkušenosti
- Chceme být úspěšnými pracovníky
- Chceme mít úspěšné klienty
- Chceme, ne/reflektovaně, podle situace,...

Neefektivní očekávání

- „Začne abstinovat, vždyť ví, že je v koncích“
- „Pomůže mu psychoterapie“
- „Ne/bude užívat medikaci“
- „Půjde do komunity, nemocnice“
- „Odstěhuje se od rodičů“
- „Má přece dítě, tak se o něj musí starat“
- „Vyřídí si ID, pomáhám mu/jí s tím, aby měl/a za co žít“
- „Ne/nechá se hospitalizovat“
- „Jak motivovat klienta, který opakovaně selhává?“

Práce s motivací = „nemotivovat“

- Uceleně mapovat – ptát se na všechno, nečekat odpověď hned
- Rozumět symptomu a potřebě, na níž reaguje
- Validizovat potřebu, kterou měl symptom uspokojit
- Zajímat se o zisky ze symptomu plynoucí
- Počkat, až klient přinese nevýhody symptomu
- Představit si situaci a nabízet hypotézy
- Budovat otevřený vztah (a počkat na krizi)

Nejčastější chyby

- Agent abstinence
- „Motivovat“, tlačit na změnu
- Děravé, rychlé, tendenční mapování
- Bez rodiny
- Casemanager jako jediná opora
- Výjimečnost tématu, fascinace tématy
- Důraz na část spolupráce (léky, látky, atd.)
- Nespolečná práce mezi službami

S kterými aspekty především pracujeme

- s celým příběhem a kontextem, postupně
- pozitivními příznaky nemoci, s relapsy
- rodinou
- ostatními poskytovateli péče
- metodikou a pravidly
- plánem a touhami klienta
- traumatem
- medikací

Co tedy s klientem dělat?

- Zajímat se s naivitou dítěte
- Nic netabuizovat
- Vědomě přijímat chyby vlastní a chyby klientů
- Netlačit do abstinence, vlastně do ničeho
- Starat se o tým
- Brát lidi s DD jako obvyklé partnery ve spolupráci
- Rozumět příčinám symptomů

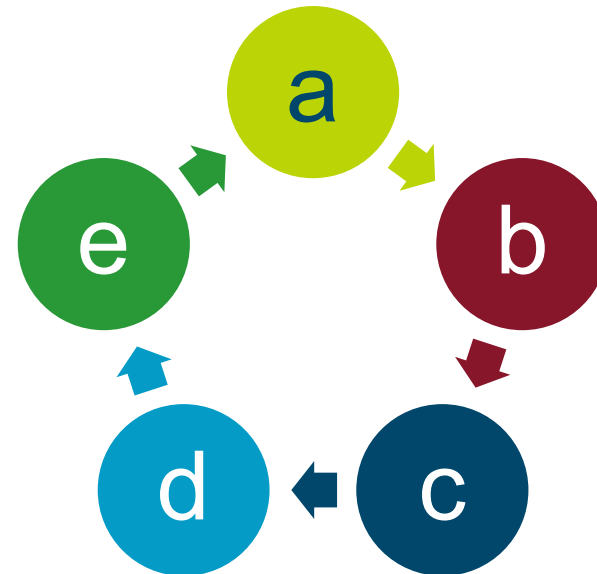
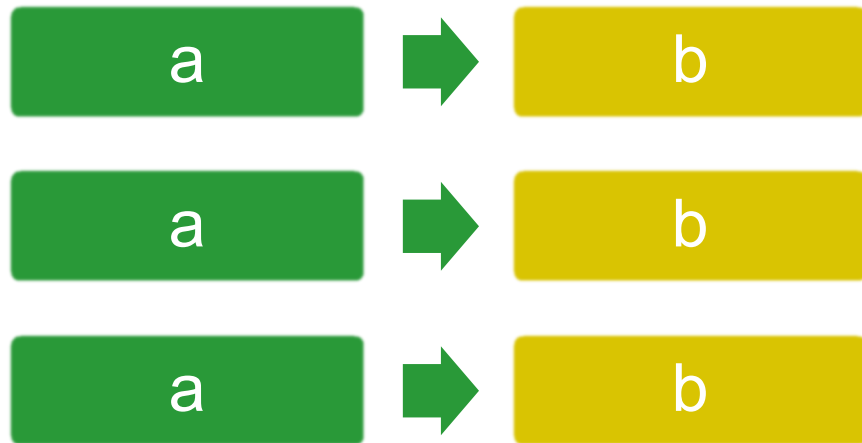
Děkuji vám za pozornost!

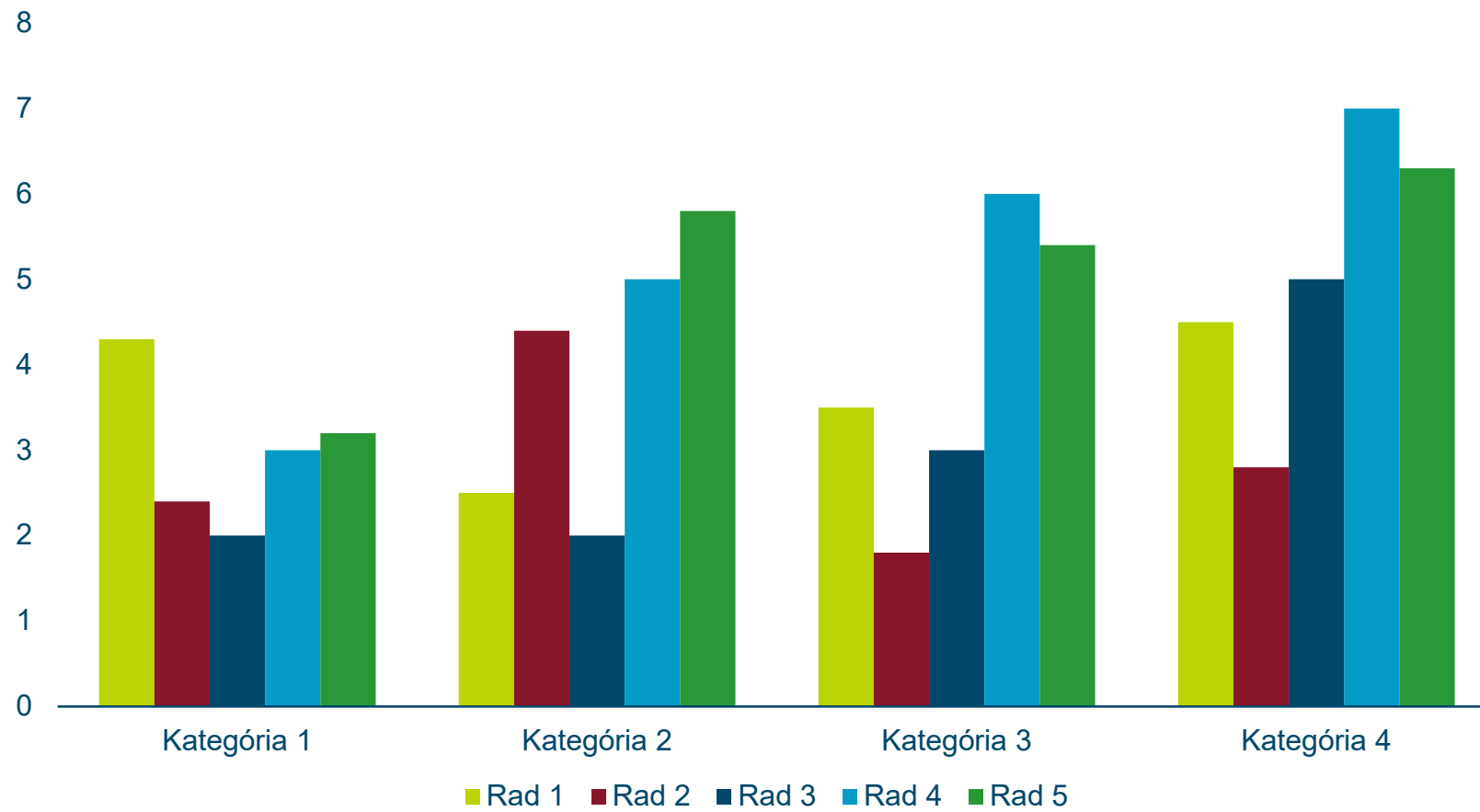
Literatura

- **Broža, J.:** *Relaps jako vývojová přirozenost*. AT konference, Hradec Králové 2002
- **Hell, D., Schupbach, D.:** *Schizofrénie*, Vydavateľstvo F, Trenčín, 2005
- **Jeřábek, P.:** *Struktura osobnosti drogově závislých*, disertační práce, psychiatrie, UP Olomouc, 2004
- **Drake, Fox, L.:** *Integrovaná léčba duálních poruch*, CRPDZ, 2011
- **Kalina, K. a kol.:** *Drogy a drogové závislosti, Mezioborový přístup*, NMS, 2003
- **Kratochvíl, S.:** *Skupinová psychoterapie v praxi*, Praha: Galén, 2005
- **Kopasová, M., Sobotka, J.:** *Klienti s duálními diagnózami v TK*, Sborník z Mezinárodní konference o komunitní spolupráci, Brno, 2008
- **Nešpor, K., Csémy, L.:** *Léčba a prevence závislostí*. Praha, Psychiatrické centrum 1996
- **Rotgers, F. a kol.:** *Léčba drogových závislostí*. Praha, Graga Publishing 1999
- **Rohr, H., P.:** *Narcismus – vnitřní žalář*, Praha: Portál, 2001
- **Rohr, H., P.:** *Hraniční porucha osobnosti*, Praha: Portál, 2003
- **Sobotka, J.:** *Práce s komunitou*, PVŠPS, 2010

Děkuji vám za pozornost!

vzdelavani@fokus-praha.cz
sobotka.jan@fokus-praha.cz

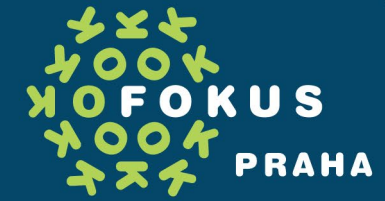

podporujeme lidi s duševním onemocněním

a	b	c	d	e
1	2	2	3	

a	b	c	d	e
1	2	2	3	

podporujeme lidi s duševním onemocněním

DĚKUJEME